

Bir İzmir Şairi!

Eski Aşkları Sorarsanız

Bütün Şiirleri

ALİ RIZA ERTAN

Ali Rıza Ertan

1944'te Aydın'da doğdu. 1979'da İzmir'de öldü. İlk ve orta eğitimini Aydın'da bitirdi. Rahatsızlığı nedeniyle öğrenimine bir buçuk yıl kadar ara vermek zorunda kaldı. 1963 yılında girdiği DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1967 yılında mezun oldu. İlk olarak Çine Lisesi edebiyat öğretmeni olarak görevlendirildi. 1971 yılında Buca (İzmir) Lisesi'ne atandı. 1978 yılı ortalarına kadar bu görevde kaldı. Aynı yıl İzmir (Buca) Eğitim Enstitüsü'ne Türkçe öğretmeni olarak atandı. İzmir'de, 1976-1987 yılları arasında toplam 78 sayı çıkan *Dönemeç* dergisinin kurucuları arasında yer aldı.

Dönemeç'in kurucularından ve emekçilerinden biri olan Ali Rıza Ertan aynı zamanda derginin isim babasıydı. Derginin yayımlandığı iki yıl boyunca büyük bir özveriyle çalıştı, her sayıya eşsiz katkılarda bulundu. Dergi 26. sayısını, şairin şiir tutkusunu onurlandırmak için "Ali Rıza Ertan Özel Sayısı" olarak çıkardı

İlk yazısı 1960'ta *Aydın Gazetesi*'nde çıktı. Daha sonra *Demokrat İzmir*'de yazdı. *Soyut* dergisindeki şiirleri ve edebiyat eleştirileriyle tanındı. Şiir, eleştiri ve değerleri *Demokrat İzmir*, *Güney*, *Özün*, *Uyanış*, *Yeditepe*, *Yansıma*, *Yeni Dergi*, *Çıkış* ve *Dönemeç* dergilerinde yayımlandı. Ölümünün ertesinde, kendisinin gönderdiği iki şiiri *Somut*'ta, bir şiiri de *Oluşum*'da yayımlandı.

Şiirlerinde halkın geniş kesimlerine seslenen "imgeci, toplumcu ve ince duyarlılıklarla yoğunlaşan bir dil" kullandığı söylendi. Buca Belediyesi, 1993'ten başlayarak şairin ansına Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü düzenlemiştir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayınları 9 - Edebiyat

Eski Aşkları Sorarsanız

Ali Rıza Ertan

İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayınları

Genel Yayın Yönetmeni

Raşit Çavaş

Editör

Esra Kökkılıç

Hazırlayan

Sedat Şanver

Düzeltili

Ahmet Günbaş

Kurumsal Kitap Tasarımı

Ömer Durmaz

Grafik Uygulama

Aynur Sarıbüyük

Dario Moreno Sokak No, 15

Konak – İzmir

izbbyayinlari@izelman.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 47904

© İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayınları / **İzelman AŞ**

Baskı ve Cilt: Mono Kağıt Matbaa San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.

Gürpınar Mahallesi, 7004/3 Sokak, 13/6D Bornova – İzmir

Tel: 0232 4610898

Sertifika No: 35956

1. Baskı

Ekim 2023

ISBN 978-625-6793-02-6

Bu kitap yazarın daha önce *Tadı* (1971, Özgür Yayınları), *Eski Yeni* (1972, Karınca Matbaacılık), *Kuşku Girdi Araya* (1971, Tomurcuk Matbaası), *Gülle Büyüyecek Adı* (1976, Dönemeç Yayınları) kitaplarındaki şiirlerin toplamından ve yazarın ölümünden sonra Sedat Şanver ile Ahmet Günbaş'ın ulaştığı şiirlerden oluşmaktadır.

Bu kitabın bütün hakları İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntıların dışında yayımcının izni olmaksızın kitabın tamamı ya da bir kısmı hiçbir yolla çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve yeniden elde edilmek üzere saklanamaz.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayınları, **İzelman AŞ**'nin bir markasıdır.

Eski Aşkları Sorarsanız

Toplu Şiirler

—
ALİ RIZA ERTAN

*Şairin kitaplarının ilk basımlarında kullandığı
özgün imlâlar bu baskıda da korunmuştur.*

İÇİNDEKİLER

Şiirimdeki Dönemeç	13
Tadı	15
(1971)	15
Tadı	17
Dağ	18
Yırıldamak	20
Sunu	21
Çiçekleme	22
Aşkça	23
Haralambos Cankıyelidis	24
Şarkı	25
Çakıl Taşları	26
Aydınsama	27
Sığ	28
Çarliston	29
Türkü	30
Ninni	31
Kütük	32
Güneş	33
Yaz	34
Mavi	35
Eski Yeni (1972)	37
Turşu	39
Mangal	40
İhtiyarlık	41
Sone Diye	42
Kıyı Suları	43
Ay Battı	44
Peksimet	45
Evin Alnı	46
Kazıntı	47
Pergel	48
Günce	49
Güzün	50
Kış	51
Kış Girmesi	52
Matematiksel Şiirler	53
Matematiksel Şiirler	54
Ayrılık Zamanı	55

Döne - Gire	56
Güç - Dağıt	57
Ölüm	58
Baca	59
Kış Görülerinden	60
Akşamüstü Şiirleri V	61
Yorgun	62
Bir Şarkı Mırıldanırım	63
Kıskanırım Seni Ben	63
Briket'e Şiir	64
Yorgun 2	65
Aşkın	66
Elimle	67
Mihrap	68

Gülle Büyüyecek Adı (1976)

69

Aranan	71
Kavgada Yerin Var Senin	72
Kavganın Tarihi Yenidir	73
Mert Yalnızlık	74
Boruzen	75
Baskın'da	76
Ücret Diye Birşey	77
Sayman Bey'e	78
Devozan Gömütü	79
Neruda	80
İktidar Holding	81
Şakşakname	82
Bay Bilanço'nun Hesap Günü	84
Ürkünç	86
Eleveren	87
Yetke	88
Adanmış Olan	89
Ölü Canlar	91
Öfkenin Şiiri	92
Özgür ve Utku'n	93
Kıstırma	94
Sen Ki	95
Sığınma Denizi	96
Güneş	97
Salıncak	98
Yeni Palto	99
Kitap Evler	100
Çam Yarması	101
Yankı	102
Dingin	103

Kavgacı Ozan	104
Gülle Büyüyecek Adı	105
Şiirin Tarihi, Resmi	106
Dize	107
Tanıyıym Yaşamım	108
Analar Acısı	109
Kanaboğan	110
Ozan	111
Karabina	112
Esinti	113
Oku Yavrum	114
Üç Evin Hali	115
Acılar Tarihçisi	116
Çağdaş Yeri Şiirin	117
Savaş Örtmesin	118
Kuşku Girdi Araya (1978)	119
Kardeşim	121
Kavganın Arkadaşlığı	122
Kuşku Girdi Araya	123
Ölüm ve Yaşam	124
Çocukluğumda	125
Düşmen Yavrularım Düşmen Pusulara	126
Delinmiş Bir Gök Altında	127
Kader Değil Bu	128
Gök Bir İnecek	129
Aşiret mi Devlet	130
Emi Çocuğum	131
Yapı Ustası	132
Pantolonumun Rengi Mavi	133
Sanatsız Leşler	134
Dörtlük	135
İşte Öyle Bir Gün	136
Okul Acıları	137
Polisöğretmen Şiirleri'nden	141
İlk Takım Giysim	142
Morfinbaz	143
Kuyu	144
Karakış Bir Geliyor	145
Çoban	146
Taştım	147
Yanlılıklar	148
Bir Güz Anlatılmaz	149
Yalnızlıklar Ağacı	150
Yalnız Çocuklar	151
İçimden Karşılamlar	152

Şiir ve Sen	153
Dörtlük	154
Örtülü Ölenek	155
Apartman Tabutluğu	157
Onlar	158
Sakınarak	159
Dörtlük	160
Dörtlük	161
Bir Kentsoylu Aydının Acılı Özeleştirisi	162
Birleşmenin Rengi	163
Kaside	164
Tümsektepe	165
Kapattım Defterimi	166
Kentsoyluluktan Tövbe ve İstifa	167
Umudun	168
Kitaplar Sonrası Şiirler	169
Ameliyatta	171
Eve Mi Ne	172
Bahar Koşturması	173
Kumla Sağılıyor Yüzün	174
Giderken	176
Kırgı	177
Sonsöz Yerine	179

Babası erken ölen bütün çocuklara...

Şiirimdeki Dönemeç

İlk iki betiğimde (*Tadı*: 1971, *Eski-Yeni*: 1972) değişik tür ve akımlardaki şiirlerimde bir arayış içindeydim. Betiklerimden sonra, dergilerde yayımladığım şiirlerimde ancak, kendi sesimi bulduğum görülür. Bu sese, beni, bilinçli arayış yılları getirir. Onun için, bu iki betik, kendi seslerini bulmamışlarsa bile, bir özünler birikimi olarak önem taşırlar.

Eski-Yeni'de şöyle derim:

“Tadı adlı ilk betiğimde deformasyon, ironi ve kara mizaha yaslanık yarı toplumcu, yarı bireyci şiirler verdiğimi sanıyorum.

Bu betiğimde de Birinci Yeni ve Dışındakilerle, İkinci Yeni ve Dışındakilerin şiir miraslarından yararlanma yolunu tuttum.”

1973, yararlanmanın özümlemeye yöneldiği yıl oldu. “Sığınma Denizi” İkinci Yeni’nin özeleştirisini, “Dingin” bir duyarlıklar birikimini, “Adanmış Olan”, topluma adanmışlığı getiren şiirlerdi. Artık, dergilere ayarlanmaktan çok, belli dönemlerin temalarına yaslanan, ortak sesle eşleştirilmiş şiirler gelmektedir. Dize çokluğuyla gelen bir soluk görülmez bu şiirlerde. Ne var ki titiz bir çalışmanın özses uyumu çıkar ortaya. Şiirimizin bir gün varacağı bir durakta bulurum kendimi; imgeci-toplumcu durakta. İmgeci, ama kapalı-çağrışımçı değil; toplumcu, ama şematik-slogancı-sekter değil.

Az yazmanın getirdiği az yayımlama; yayımlama yolunun kısıtlı olmasıyla da kitleyle bağ kurma güçlüklerini taşır şiirim. Bunun yanında anlatımcılığa koşullandırılmış okur da zorlanır

şiiirimde. Bunda, ozan olarak, suçlu bulmam kendimi. Yalnız, edebiyat öğretmeni olarak eksiğim olmuştur. Çünkü, şiire karşı kitleyi uyandırma görevimi tam yaptım mı bilmem?

Bir de ince-alaylı şiirlerim sürer. Yalnız, ayrı yapı gerektirdiklerinden, ana şiirlerimden ayrı tutarım onları. Öfkem kabardığında yazarım.

Şiiri mikro-planda tutarım. Onu, düzyazıdan ayırırım, sözü damıtırım.

İstenen öz, toplumcu; biçim de, şiir olsun istenmiyor mu? İşte ben de bunu yapıyorum. Yalnız, şiiri imgeyle özdeş tutuyorum. Bu tavrım eleştirilebilir belki; ama bana göre, en doğrusu bu!..

Ali Rıza Ertan

(Dönemeç, Haziran-1976)

Tadı

(1971)

Babam'a

Tadı

şiiir ince bir tat verir ağzınıza
elidir gülü yüzünüzün
iri kıyım bir delikanlıdır
belki sarı ve kabaran bir gölgedir de
hem kim çıkabilir bir yokuşu yalnız
yenik bir devlet gibi
yalnız oturandır masa başına da
güpegündüz bir bıçaktır gecenin karnında
ağlayan bir çocuğa mama gibi
verilir taze durulan sular
uykuları bilmem neresinde bırakıp gidendir
apansızın ülserleri beyninizin
kanayan bir zakkum olup
ertesi güne erteleyen herşeyi
başka bir aşk gibi aşkı.

Eski Aşkları Sorarsanız

Bütün Şiirleri

ALİ RIZA ERTAN

Az yazmanın getirdiği az yayımlama;
yayımlama yolunun kısıtlı olmasıyla
da kitleyle bağ kurma güçlüklerini
taşır şiirim. Bunun yanında
anlatımcılığa koşullandırılmış okur da
zorlanır şiirimde. Bunda, ozan olarak,
suçlu bulmam kendimi.

Yalnız, edebiyat öğretmeni olarak
eksiğim olmuştur.

Çünkü, şiire karşı kitleyi uyandırma
görevimi tam yaptım mı bilmem?

Bir de ince-alaylı şiirlerim sürer.

Yalnız, ayrı yapı gerektirdiklerinden,
ana şiirlerimden ayrı tutarım onları.

Öfkem kabardığında yazarım.

Şiiri mikro-planda tutarım.

**Onu, düzyazıdan ayırırım,
sözü damıtırım.**